V „Tednu ljudske prosvete" bo oživelo kulturno prosvetno delo

V počastitev II. kongresa Ljudske prosvete Slovenije, ki se bo vršil v Ljubljani v mesecu decembru t. l., se bo vršil v ptujskem okraju od 15. do 22. oktobra »Teden ljudske prosvete«, ki bo vezan na okrajno gospodarsko razstavo.

Program »Tedna Ljudske prosvete« je sledeč:

Sobota, 15. oktobra: Svečana otvoritev »Tedna Ljudske prosvete«. Ob tej priliki se bodo vršile svečane akademije v Ptuju, Ormožu, Središču, Gorišnici, Strnišču in Majšperku ob 20. uri zvečer.

Program za Ptuj:

Nedelja, 16. oktobra: a) ob 5. uri zjutraj budnica (godba SKUD-a Ptuj); b) od 7 do 8. ure zbirališče za povorko v drevoredih pri železniški postaji; c) ob 8. uri začetek povorke; č) ob 9. uri zborovanje z govori in nagraditev najboljših delavcev, zadružnikov, kmetov in prosvetnih delavcev. Zborovanje se bo vršilo pred Mladiko; d) po zborovanju ogled gospodarske razstave; e) od 12. do 13. ure koncert v mestnem parku (godba na pihala SKUD »Jože Lacko« iz Ptuja); f) ob 15. uri ogled muzejev. Ob tej priliki bodo nastopale sledeče skupine: Pevski zbor in orkester SKUD »Jože Lacko« na gradu (viteška dvorana), godba na pihala SKUD »Jože Lacko« pred dominikanskim samostanom (arheološka zbirka) in tamburaški zbor NM v parku pred vinarskim muzejem; g) ob 17. uri v gledališču »Pot do zločina« za nagrajence; h) ob 20. uri v gledališču »Pot do zločina« za ostalo občinstvo.

Ponedeljek, 17. oktobra: Gostovanje igralske skupine IUD Gorišnica v Ptuju z igro Nušić: »Pokojnik«. Predstava v gledališču ob 20. uri.

Torek, 18. oktobra: Ob 20. uri zvečer predavanje v okviru ljudske univerze o ljudski prosveti v Ptuju, Ormožu, Središču, Strnišču in Majšperku.

Sreda, 19. oktobra: Pevski zbor SKUD »Jože Lacko« iz Ptuja gostuje v Središču, orkester in godba v Veliki Nedelji. Igralska skupina iz Majšperka gostuje z Linhartovim: »Matiček se ženi« v Ptuju.

Četrtek, 20 oktobra: Gostovanje igralske skupine iz Majšperka z Linhartovim: »Matiček se ženi« v Lovrencu na D. p., igralske skupine SKUD »Jože Lacko« iz Ptuja z igro »Pot do zločina« v Juršincih. V ptujskem gledališču koncert moškega pevskega zbora SKUD »Jože Lacko«.

Petek, 21. oktobra: Pevski zbor SKUD Majšperk bo gostoval v Podlehniku. Igralska skupina iz Strnišča s Cankarjevimi »Hlapci« v Ptuju. Predstava ob 20. uri v gledališču.

Sobota, 22. oktobra: Zaključna akademija v ptujskem gledališču, ki jo bodo izvedle vse sekcije SKUD-a »Jože Lacko«.

Opozarjajo se vse sindikalne podružnice, da se temeljito pripravijo na povorko, ki bo prikazala uspehe delovnih ljudi ptujskega okraja. R. I.

Iz nalog in pristojnosti krajevnih ljudskih odborov

V Desterniku se je vršila 29. septembra t. l. seja odbora KLO v navzočnosti predstavnikov množičnih organizacij. Dnevni red seje je zajemal 7 točk, od poročila o politični situaciji do lokalnih-gospodarskih vprašanj zadružništva ter sličajnosti.

Iz zapisnika te odborove seje je razvidno, da zajema razne ugotovitve, ne vsebuje pa konkretne razdelitve nalog z določitvijo časa izvršitve. Tako je ugotovljeno, da dolguje Bračič Marija iz Doliča 1849 kg žitaric, Kumer Jože iz Doliča 1768 kg, Braček Franc iz Doliča 1020 kg, Horvat Mihael iz Gomilc 556 kg. Rešitev tega vprašanja je zamišljena v čim prejšnjem sklicanju ljudi in odborov, da bi se to vprašanje dokončno rešilo. Enako je ugotovljeno, da obstojajo na področju KLO dolžniki davka in da je treba v akcijo vključitve stalne delovne sile zajeti delavce iz privatnega sektorja (hlapce in dekle).

Glede plana odkupa krompirja je ugotovljeno, da se mora čim prej izvesti razrez na posamezna gospodarstva. Odločbe glede setvenega plana so razposlane. V okviru slučajnosti je bilo govora o komasaciji krajevnih ljudskih odborov in o predlogu, da bi se Vintarovci in Levanjci priključili Desterniku, pri čemer zastopajo odborniki stališče, da bi se k Desterniku priključili Vintarovci in Jiršovci, Levanjci pa da bi se združili s KLO Pacinje. Glede prosvetnega doma je ugotovljeno, da ga je treba popraviti, predhodno pa nabaviti vse potrebne stvari. Da ne bi vozili kmetje krompirja v Ptuj na zbirni center, je bil stavljen predlog za ustanovitev zbirnega centra. Glede zadružništva v zapisniku ni ničesar omenjeno.

Tako se začenjajo in končujejo na terenih seje krajevnih odborov z ugotovitvami dejstev, tako, da ima končno seja izgled informacijskega sestanka, ne pa analize stopnje razvoja in pogojev za razvoj socializma na vaseh, kar je osrednja točka vsega današnjega dogajanja. Plan nalog brez razdelitve dela ne more imeti obeležja borbenega plana organov ljudske oblasti. V zapisniku ni znakov revolucionarnosti odbora, iz katerih bi bilo mogoče videti način zaščite delovnih kmetov in spopada s špekulanti, ki izrabljajo popustljivost odbornikov v namene, ki so daleč od ciljev graditve socializma. Pz.

DOPISI

Ptuj, oktober 1949

V vrstah pred trgovinami se često ustvarja gneča, ki jo izrabljajo delamrzneži za uspele in neuspele tatvine denarja iz torbic in žepov.

Tekom zadnjega časa so zlasti žene na ta način prišle ob večje in manjše zneske skupno z denarnicami in torbicami.

Nujno je, da vsi pošteni delovni ljudje iz Ptuja zahtevajo v vrstah strogi red, kot je že običajen po večjih mestih in da na ta način onemogočilo raznim špekulantom ustvarjanje umetne gneče in izkoriščanje te za tatvine. Ljudi, ki so nespravljivi z redom, pa bi si morali pobliže ogledati organi NM in ugotoviti, kake cilje ti zasledujejo s pomočjo nereda in gneče. Nešteto ljudi se je doslej prepričalo, da ustvarjajo v vrstah največ nerazpoloženja in kritike taki poedinci, od katerih bi se moglo ljudstvo malo česa naučiti in jih posnemati zlasti sedaj v času, ko je treba dajati maksimalne storitve za graditev socializma. Č. F.

Naše sindikalne organizacije morajo imeti pred očmi pomen razvoja poljedelske proizvodnje tako za prehrano našega ljudstva kakor tudi za industrijo. Zato morajo posvetiti vso pozornost krepitvi državnih kmetijskih posestev, bolj podpirati razvoj kmečkih delovnih zadrug in nuditi več pomoči ljudski oblasti v borbi proti kulaškim elementom. Iz nalog ZSJ.

Preskrba

Poverjeništvo za trgovino in preskrbo v ptujskem okraju je prejelo od oblastnega poverjeništva obvestilo o upravičenosti delavcev v opekarnah na prejemanje enega kg kruha dnevno zaradi težkega dela.

Da bodo to ugodnost uživali res upravičeni delavci, je odvisno od uprav opekarn, ki morajo skrbeti, da bo poverjeništvo pravočasno obveščeno, kdo je upravičen do te ugodnosti.

Pri ročni izdelavi opeke so upravičeni prejemati po 1 kg kruha dnevno, vpoštevši količine iz osnovnih življskih nakaznic, delavci, ki so zaposleni pri sledečih delih: ročno mešanje blata za opeko, prevoz blata na mizo, ročna izdelava zidne in strešne opeke, prevoz suhe opeke v peč, prevoz opeke v skladišče, zlaganje v peč, izvoz iz peči, kurjenje peči, dovažanje premoga s samokolnicami, razvažanje surove opeke, kopanje ilovice, prevoz gline v vagončkih, če te potiskajo delavci, čiščenje pepela in zapiranje peči.

V opekarnah s strojno izdelavo opeke pa so upravičeni na gornjo ugodnost delavci pri sledečih delih: rezanje opeke pri stiskalnici, nošenje pogač do stiskalnic, odvzemanje opeke pri avtomatskem rezanju, prevoz suhe robe v peč, izvoz iz peči, zlaganje v peč, kurjenje peči, čiščenje pepela, zapiranje vrat, kopanje ilovice in natovarjanje ilovice v vagončke, prevoz gline v vagončkih, če jih potiskajo ljudje, dovažanje premoga v peč s samokolnico, odvzemanje opeke s stiskalnice.

Gornja ugodnost pripada delavcem že od 1. avgusta dalje.

Iz poverjeništva za trgovino in preskrbo v Ptuju.

ŠAH

Prvenstvo Ptuja

Tekom tedna so bila odigrana naslednja tri kola. Najvažnejša partija med kandidatoma za prvo mesto Podkrajškom J. in Tošem se je, kakor je bilo pričakovati, končala z zmago Podkrajška, ki se je s tem utrdil na čelu tabele in si tako že sedaj zagotovil prvo mesto, čeprav se morajo do konca turnirja odigrati še štiri kola.

Izidi posameznih kol:

Osmo kolo: Šorli—Perger 1:0, Podkrajšek J.—Ryževski 1:0, Kosmač—Košir 0:1, Podkrajšek R.—Kancler 1:0, Pešl—Drofenik prekinjena, Rudolf—Farazin odložena.

Deveto kolo: Toš—Šorli 1:0, Perger—Podkrajšek J. 0:1, Farazin—Pešl 0:1, Drofenik—Podkrajšek R. 0:1, Kancler—Kosmač 0:1, Ryževski—Rudolf 0:1.

Deseto kolo: Podkrajšek J.—Toš 1:0, Podkrajšek R.—Kosmač 1:0, Šorli—Košir 0:1, Rudolf—Perger, Pešl—Ryževski in Drofenik—Farazin odloženo.

Prekinjene in preložene partije iz prejšnjih kol: Podkrajšek R.—Košir 0:1, Ryževski—Šorli 0:1, Drofenik—Rudolf 0:1 in Pešl—Podkrajšek R. 1:0.

Stanje na tabeli po desetem kolu: Podkrajšek J. 7 in pol (1), Toš 7 in pol, Košir 7 (1), Podkrajšek R. 7, Pešl 6 (2), Rudolf 5 (3), Kosmač, Ryževski 3 (2), Šorli 3, Kancler 2 (1), Farazin 1 (4), Perger 1 (2) in Drofenik 0 (4). K. F.

Fizkulturniki, pred vami je izvedba jesenskega krosa

S prihodom jesenskih dni pričenjajo priprave na letošnji jesenski kros. Ker nas od te tradicionalne prireditve loči le še nekaj tednov, je potrebno, da se prične s pripravami že sedaj, tako da bo ta naša najmnožičnejša fizkulturna manifestacija izvedena s čim manjšimi nedostatki.

Malo zgodovine krosa

Grosscountry (izg. kroskantri), ali kakor mi pravimo kratko kros, je angleška beseda in pomeni dobesedno »tek po deželi«. Podoben je tudi naš izraz za kros »tek čez drn in strn«. Prvič se je pojavil kros v domovini modernega športa — Angliji. Od tam se je v pričetku našega stoletja prenesel še na ostale evropske dežele. Gojili so ga le nekateri športniki, predvsem atleti, in sicer kot uvod v zimsko sezono. Svoj pravi razmah in namen pa je kros doživel šele po prvi svetovni vojni v Sovjetski zvezi. Ta je uvidela velik pomen in koristi te posebne športske discipline in so številke sodelujočih množic šle v milijone in milijone.

Po osvoboditvi se je kros tudi pri nas uveljavil med najširšimi ljudskimi množicami. Z vsakim letom postajajo krosi bolj in bolj priljubljena panoga, kar dokazujejo številke, ki tudi pri nas dosezajo milijone. Krosi pa niso le sredstvo, s katerim se množice ljudstva vključujejo v fizkulturo, temveč so tudi odlično sredstvo za odkrivanje novih športnih talentov. Spomnimo se samo odličnih državnih rekorderjev Stefanoviča, Šegedina, Vujačiča. Radosavljevičeve in še cele vrste drugih vrhunskih športnikov, katere so odkrili krosi.

Kako bomo izvedli jesenski kros?

Jesenski kros mora pokazati rezultate poletnega dela fizkulturnikov in biti nekak prehod od igrišč, bazenov, stadionov k telovadnicam in snežnim poljanam. Letošnji jesenski kros mora pokazati rezultate in sadove vsega dela čez leto, mora pa obdržati tudi svoj mobilizatorski značaj. Ne smemo se pri krosu omejiti samo na članstvo telovadnih oziroma športnih društev, marveč moramo zajeti predvsem tiste široke množice, ki se še ne bavijo s fizkulturo, to je še velik del delavcev in uslužbencev po tovarnah in ustanovah in zlasti delavske in kmečke mladine na vasi. Zato morajo vse fizkulturne organizacije na terenu stopiti v stike z raznimi aktivi, tovarnami, ustanovami ter se z njimi dogovoriti glede krosa. Delati pa morajo v najtesnejšem stiku z OF, LMS, AFŽ, sindikati, centri s predvojaško vzgojo mladine in drugimi množičnimi organizacijami. Tam kjer telovadnih društev ni, je nujno, da kros organizira ljudska mladina sama. Le s tesno povezavo fizkulturne organizacije z ostalimi množičnimi organizacijami, bo jesenski kros izveden res množično, ljudska manifestacija.

Marsikdo se bo ustrašil dolžine proge in bo rekel, da ne bo vzdržal do konca. V resnici pa lahko vsak zdrav človek z lahkoto preteče odmerjeno progo, le če ima količkaj treninga. Če tekmovalci tečejo popolnoma brez priprav, je naporen tek za posameznika lahko celo škodljiv za njihovo zdravje. Zato je nujno potrebno, da se sistematično posvete treningu in pripravi na kros vsa pozornost.

Kako bomo trenirali?

Vsak fizkulturnik, ki se pripravlja na kros, naj ima vsaj 6 do 8 treningov. Poglejmo, kakšne osnovne treninge priporočajo strokovnjaki:

Prvi trening traja pol ure po mehkem in ravnem terenu. Ima značaj lahkega vežbanja. Sestoji iz kratkih tekov 60 do 70 metrov, telovadbe, dihalnih vaj, preskokov preko jarkov, preprek itd.

Drugi trening traja nekoliko več. Pričenja se s hitro hojo na 500 do 800 m, ki prehaja v lahek tek na 200 m in nato zopet na telovadbo in skoke kot v prvem treningu.

Tretji trening pričenja s hitro hojo na 800 m, ki preide v tek do 400 m. Nato se parkrat steče z odmori 100 odnosno 200 m, na koncu tek na 800 m z izrabo polovice moči.

Četrti trening prične s hojo, nato tek na 600 m, zopet malo hoje, odmor in tek na 1000 metrov.

Peti trening: iz hoje preiti v tek do 5 minut, nato tek na 200 m, hoja, odmor, tek na 400 m, vse brez naprezanja. To možnosti vse še enkrat ponoviti.

Šesti trening: razgibati se s tekom in gimnastiko, nato preteči 2000 m po gozdnem terenu.

Sedmi trening: tek na tisoč metrov počasi, na vsakih 200 m pojačati tempo, nato pa ga zopet zmanjšati. Nato hoja, odmor in zopet tek na tisoč metrov.

Osmi trening: pričeti z izmeničnim tekom in hojo, nato po umiritvi počasi preteči 1500 metrov.

Ta osnutek treninga je prirejen za člane, zato ga je treba za ostale starosti primerno prilagoditi. Razumljivo pa je, da se ga ni treba točno držati, temveč ga je treba prilagoditi okoliščinam.

Proga

mora biti dobro izbrana in skrbno markirana. Najbolje je, če je proga krožna, to je, da je start in cilj na enem mestu. Proga naj teče po gozdnem in travnatem terenu, izogibati se je treba zlasti cest in trdega zemljišča. Markirati je treba progo z barvnim papirjem, tako da tekmovalcem ne bo treba med tekom paziti, da ne bi zašli. Približno dolžino proge izmerimo, tako da na vsak kilometer izmerimo 1250 korakov. Cilj postavimo najbolje v obliki lijaka, s pomočjo vrvi, ali pa ga improviziramo, tako da se več ljudi drži za roke. Vrstni red ugotavljamo na ta način, da ima vsak tekmovalec listek s svojim imenom, katerega odda na cilju funkcionarju, ki listke nabada na primeren žebelj.

Letošnji jesenski kros mora biti nova zmaga naše množične fizkulture. On to tudi bo, ker ni dvoma, da bodo naše fizkulturne in druge množične organizacije v okraju to svojo nalogo izvršile. »Jesenski kros 1949« bo tudi obenem slika naše moči, naših uspehov in naših možnosti; bo tudi izpit naše politične zrelosti ter manifestacija množičnosti v našem fizkulturnem gibanju. K. M.

ODBOJKA

SD Polet (Maribor) II.—TD Ptuj 2:1

V četrtek, dne 29. septembra t. l. je bila v Mariboru na igrišču Železničarja odigrana povratna tekma v odbojki med SD Poletom iz Maribora in TD Ptujem. Zmagali so zasluženo igralci SD Poleta, ki so bili ves čas v premoči. Kljub temu je Ptujčanom uspelo osvojiti s požrtvovalno igro prvi set s 15:10. Drugi in tretji set so igralci Poleta odločili z boljšo igro v svojo korist z rezultatom 15:4 in 15:6. Sodnik je sodil z napakami. Gledalcev je bilo okoli 100.

Objava

V šoli na Bregu bo tudi letos izobraževalni tečaj, ki se bo pričel meseca novembra. Kakor v lanskem izobraževalnem tečaju, tako se bodo tudi letos predavali praktični predmeti. Za tovarišice bodo posebej tudi ure gospodinjstva.

Tovariši in tovarišice, prijavite se takoj in v velikem številu v ta tečaj!

Prijave sprejema vsak dan upravitelj-stvo šole na Bregu.

Pripravljalni odbor

TEORIJA V ZADRUŽNI PRAKSI

Pravilna setev je predpogoj dobre žetve

Dipl. ing. Zorec Egon

Pogosto se kmetje pritožujejo, da jim seme ni vzklilo ter da je setev redka in slaba. Res je, da seme večkrat ni dobro kalivo. V takih slučajih bi se lahko vprašali, če mogoče sami nismo krivi, da je setev slaba in da imamo slabe pridelke. Predpostavljamo, da sejemo dobro seme, očiščeno in razkuženo ter dobre sorte. Če je še v tem slučaju setev slaba, potem moramo temu poiskati vzrok drugje, namreč, če je bil način sejanja dober.

Pregloboko posejano seme bo le s težavo pognalo liste. Znano je, da se kalček hrani v začetku samo z rezervno hrano, ki je nakopičena v zrnu. Če mu te pričuvne hrane zmanjka prej, preden je pognal liste ter bi se s tem začel sam hraniti, se seme s kalčkom v zemlji zaduši. Zaradi tega je potrebno zelo paziti na pravo globino sejanja ter se ozirati pri tem na velikost semena. Če pa na drugi strani sejemo preplitvo, ali celo tako plitvo, da seme ostane celo na zemeljski površini, je gotovo, da bo taka setev slaba. Vsako seme potrebuje za svojo kalitev vodo, površina zemlje je pa suha. Posebno je otežena kalitev, če seme ni v zemljo pritisnjeno, ker v tem slučaju ne more vpijati vlage, ki je potrebna za oživitev kalčka. Voda pribaja do korenin po kapilarah, če pa te globoko pod koreninami pretrgamo, je dvig vode in prehrana rastline onemogočena, ker rastlina sprejema samo v vodi raztopljene hranilne snovi.

Razen tega je nujno poudariti, da bo zdrava rastlina zrasla samo iz zdravega zrna. Klice raznih bolezni so v in na zrnu, zato moramo seme pred setvijo razkužiti, da uničimo čim več bolezenskih klic.

Sejati je treba samo dobro kaljivo in čisto seme. Prestaro seme ne kali, ker je tekom časa izgubilo življenjsko sposobnost. Zelo dobro je, če pred setvijo napravimo kalilni poskus. S tem ugotovimo odstotek nekaljivih semen in po tem lahko določimo količino potrebnega semena. Če je več nekaljivih zrn, bomo vzeli večjo količino semena na isti površini, da bo posevek dovolj gost. Razumljivo je, da mora biti seme čisto, brez plevela ali mogoče semena raznih rastlin zajedalk (pojalnik, predenica). Plevel odvzema rastlinam vodo in hrano ter svetlobo, zato slabo uspevajo. Vsako seme rabi za kalitev in razvoj primerno toploto, ki pa ni za vse rastline enaka. Zato tudi ne sejemo vseh rastlin ob istem času. Če seme ne more zaradi prehladnega vremena vzkaliti in se pravilno razviti, ga rade napadejo razne bolezni in živalski škodljivci.

Kalček prodira proti površini, da bi čim preje prišel do svetlobe in da bi čim preje začel samostojno življenje. Zato zemlja ne sme biti pretrda, ker bi sicer kalček ne mogel predreti. Tudi skorja, ki nastane na zemlji po močnem deževju, je za mlado rastlino velika ovira v njenem razvoju. V takem slučaju je potrebno površino zrahljati. Takšna skorja pa škoduje tudi večjim rastlinam, ker ovira dostop zraka do korenin in koristnih bakterij v tleh.

Kot vsako živo bitje rabijo tudi rastline hrano za svoj obstoj in razvoj. Mnogi kmetje pa gnoj, to rastlinsko hrano, pregloboko zaorjejo in ga rastline s plitvo segajočimi koreninami ne morejo doseči ter tako ne pridejo do hrane. Če ni zemlja dobro pognojena od prej, ne bo prevelikega pridelka. Če tik pred setvijo pognojimo s svežim gnojem, ga rastline ne morejo takoj izkoristiti, ker se morajo hranilne snovi v gnoju šele spremeniti v tako obliko, da jih rastline lahko sprejmejo. Velike vloge imajo tudi razne koristne bakterije, ki se nahajajo le bolj na površini, ker potrebujejo zrak za svoje delovanje. Nekaterim rastlinam pa je svež gnoj celo škodljiv. Tudi umetna gnojila moramo trositi ob pravem času, ker so razne vrste različno topljive v vodi in imajo različno delovanje. Često nastane zaradi posipanja ob nepravem času na posevku večja škoda kot korist.

Za rastline, ki poganjajo korenine globoko v zemljo, je važna tudi spodnja mrtva plast zemlje, ker polagamo premalo pozornosti kemičnim in fizikalnim lastnostim teh plasti.

Pri setvi je potrebno poslužiti se razuma in dobljenih izkušenj. Najmanj bomo pa grešili, če bomo setev izvršili s strojem. Dosegli bomo enako globino setve, enake razdalje med posameznimi rastlinami, istočasno kaljenje, enakomerno rast in pravilno zorenje. Končno pa rabimo za setev s strojem znatno manj semena, kakor pa za setev z roko.

Oves v kolobarjenju

Zadnjič smo govorili o ovsu kot krmilu. Tokrat pa poglejmo, kakšno vlogo ima oves v kolobarjenju.

Oves je rastlina, ki ima med žiti največ in najdaljše korenine. Te izločajo obilo ogljikovega dvokisa (CO_2), ki v zemlji znatno pomaga k razkrajanju hranilnih snovi za v koremine dostopno obliko. Obilne korenine omogočajo, da zahteva oves od kakovosti veliko manj kakor druge žitne rastline. Iz istega vzroka uvrščamo oves v kolobarju na najslabše mesto, kar z gospodarskega stališča nikakor ni umestno, kajti zadovoljiv pridelek je odvisen od istih pogojev za rast, ki so merodajni za ostale rastlinske vrste. V kolobarjenju uvrstimo oves včasih dvakrat na isto mesto, kar pa ni priporočljivo, ker oves znatno izčrpa zemljo in je pridelek naslednjega leta na isti njivi znatno manjši. Poleg tega s takim ravnanjem znatno pripomoremo k razmnoževanju nevarnih, majhnih živalic t. zv. mematodov, ki objedajo koreninice. Toda tudi na zemlji, kjer se dosedaj te živalice niso pojavile, ni priporočljivo, da bi ovsu sledil zopet oves ali pesa, ker mematodi napadajo tudi sadeže.

Če ne upoštevamo nevarnosti, ki preti ovsu pred imenovanimi škodljivci, bo oves najbolje uspeval po repi in pesi, kajti pese zahtevajo najboljšo pripravo in rahljanje zemlje ter redno zatiranje plevela. Dober predhodnik ovsa je tudi krompir, ki potrebuje v primeri z repo in peso manj dušika. Od rastlin, ki se uporabljajo za zeleno krmo, so za oves najprimernejše predrastline razna sočivja (grah, fižol, grašica itd.) ter razne detelje. Pripomniti je treba, da po imenovanih predrastlinah, kakor tudi po preobilo pognojenih okopavinah, oves zlasti na rodovitni zemlji rad poleže. Z ozirom na to, da stavi oves na kakovost zemlje manjše zahteve, kakor druga žita, da lahko sejemo tudi za manj primernimi predrastlinami, zlasti ako mu pomagamo k boljši rasti s primernim gnojenjem z umetnimi gnojili. Upoštevati pa moramo, da rastline, ki kmalu zore, kot je n pr. ozimni ječmen, niso primerne predrastline. Ječmen namreč zahteva dobro kakovost zemlje in jo tudi močno izčrpa. Bolj primerna je setev ovsa po ozimni rži ali pšenici. Jaro žito zapusti polje navadno zelo zapleveljeno s poljsko gorčico in repičem, kar seveda ni v prid ovsu. Zelo dobro pa uspeva na dobro preoranih njivah, zlasti na detelji-ščih, gozdnih parcelah in drenirarih zemljah, osušenih ribnikih ter drugod, kjer je uspeh setve drugih pridelkov zelo negotov.

Oves zapušča v zemlji razmeroma obilo korenin, ki vsebujejo tudi precej hranilnih rastlinskih snovi. Na podlagi poskusov je ugotovljeno, da vsebujejo korenine ovsa do globine 26 cm v zemlji na ha v teži 3726 kg okrog 30 kg dušika, 33 kg fosforne kisline in 28 kg kalija. Zato najdejo v oves pospjane detelje dovolj hrane za prvo rast v začetku na površini, ki jo oves manj izčrpa kot ostale rastline, pozneje pa iz strnišča, ki hitro razpade. Tudi okopavine najdejo po ovsu dovolj lahko sprejemljive hrane, ki pa za uspešno rast ne zadostuje. Po ovsu jih je treba pognojiti še s hlevskim in umetnim gnojem.

Oves je slaba predrastlina za vse žitne rastline in zlasti še za ozimna žita. Najprimernejše je, če mu slede one rastline, ki imajo glede hranilnih snovi razmeroma manjše zahteve. K temu spadajo predvsem sočivnate in detelnje rastline, ki si osvajajo dušik neposredno iz zraka s pomočjo raznih bakterij, ki se nahajajo na koreninicah.

Iz navedenega sledi, da oves lahko uvrstimo v kolobarju tam, kjer bo zaradi svojih majhnih zahtev na rodnost zemlje kolikor toliko dobro obrodil, kjer bi pa druge rastline gotovo odrekle. Tega se bomo poslužili posebno na kislih zemljah, ki ovsu ne škodujejo, temveč mu celo ugajajo, med tem ko nam druga žita, predvsem jari ječmen in pšenica ne bi nikdar dala primernega pridelka.

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik: Vrabl Jože. — Naslov uredništva: NAŠE DELO Ptuj — Tisk Mariborske tiskarne